

Informace ze živitelkového jednání představenstva a dozorčí rady ze dne 22. 8. 2025

25.8.2025 - | Akademie věd České republiky

Jako první z hostů vystoupil ministr zemědělství Marek Výborný, který zhodnotil průběh žní. Ten výrazně urychlilo srpnové počasí a k 20. srpnu tak bylo podle údajů ministerstva sklizeno více než 90 procent ploch s obilovinami a více než 96 procent výměry řepky. Dále Výborný shrnul přípravy administrace k vyplácení mimořádných kompenzací, které mají zemědělcům pomoci sanovat škody za neočekávané přírodní události. Sdělil, že 20. srpna byl vládou schválen program pomoci po povodních na který bylo z Evropské unie bylo přiděleno 185 milionů korun. Program bude otevřen 8. září a peníze musí být vyplaceny do konce letošního roku. Jako další zmínil program kompenzací za škody na půdě, které nemohou být vyplaceny z krizové rezervy EU. Na něj je z národních zdrojů uvolněno 40 mil. Kč. Tento program byl schválen ještě před letními prázdninami a sběr žádostí bude probíhat od 1. září. V příštích letech se podle ministra počítá s navýšením rezervy na kompenzace za kroupy a mrazy o 100 procent, což má sloužit vedle pojištění jako další pojistka rizik.

Dále informoval přítomné o sestavování národního rozpočtu na příští rok, které je nyní ve fázi na pracovní a technické úrovni a před diskusí vlády. Vyzval přítomné, aby se nenechali znervóznit informacemi v médiích, že na národní dotace nebudou přiděleny žádné finanční prostředky. Ujistil, že s tímto postupem nesouhlasí a je podle něj třeba nadále podporovat náročnější odvětví zemědělské prvovýroby, jako je živočišná výroba. Výborný dále hájil legislativní kroky vlády ke snížení byrokratických překážek z poslední doby tím, že představil novou brožuru ministerstva nazvanou "50 opatření pro snazší život zemědělců".

Následně shrnul výsledky návštěvy eurokomisaře pro výživu a zemědělství Christopha Hansena na letošní Zemi živitelce, se kterým jednal společně se zástupci nevládních organizací v rámci kulatého stolu. Agrární komora ČR komisařovi při této příležitosti a jménem dalších organizací, tedy Společnosti mladých agrárníků ČR, Iniciativy zemědělských a potravinářských podniků, Potravinářské komory ČR, Zemědělského svazu ČR a PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců, předala Společnou pozici nevládních organizací k návrhům zemědělského rozpočtu EU a zemědělské politiky EU na období 2028 až 2034. Je to přímá reakce zásadní většiny českých zemědělců na materiály Evropské komise představené v polovině července a zároveň jde o 11 klíčových požadavků, které zemědělci požadují přímo zapracovat do národní pozice ČR. Jednání k těmto tématům ostatně patřila k prioritám návštěvy eurokomisaře v Česku. Komisař Hansen během společné diskuse ujistil zástupce nevládních organizací, že návrhy evropského zemědělského rozpočtu a společné evropské zemědělské politiky jsou počátkem zahájení široké debaty napříč zeměmi EU a očekává se, že se budou postupně rozvíjet a přizpůsobovat.

Ministr zároveň vyzval přítomné, aby se žádostí o podporu svých oprávněných zájmů také oslovili europoslance tak, aby pozměňovací návrhy měly širokou podporu a tím možnost projít plény. Současně zopakoval argument eurokomisaře, že reforma evropské zemědělské politiky je nastavena v zájmu zjednodušení, po němž volali i čeští zemědělci.

Výborný zmínil také problematiku zákazů přípravků na ochranu rostlin, za které neexistují adekvátní náhrady a plodiny jsou pak náchylnější vůči působení škůdců a dalších negativních vlivů. Jde o jednu

ze zásadních priorit Agrární komory ČR, protože situace v ochraně rostlin se dostala již za bod zlomu. Komora vytvořila ve spolupráci s profesními svazy analýzu stavu zakázaných a dohledné době zakázaných přípravků a předala ji již v červnu k dispozici ministerstvu s výzvou, aby se tématu usilovně věnovalo na evropské úrovni. Ministr zemědělství nyní před členy představenstva a dozorčí rady AK ČR slíbil, že naváže na své požadavky z jednání na Radě ministrů a zároveň bude prosazovat princip, že pokud za účinnou látku využívanou v přípravcích na ochranu rostlin nebude adekvátní náhrada, bude ji prodloužena výjimka. Připomněl, že například certifikace ochranných přípravků trvá v Evropské unii 8 let, zatímco ve Spojených státech je to v řádu měsíců. Stručně také představil 6. kolo PRV, které bude otevřeno 14. října s alokací 3 mld. Kč na investice a 1,1 mld. Kč pro mladé začínající zemědělce. Ministr uznal připomínky praxe a opatření opět nebudou rozdělena pro „malé“ a „velké“. Významné zde také bude zvýhodnění školních podniků, které v minulosti neměli možnost tyto podpory získat. Dále se ministr vyslovil pro sloučení Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva zemědělství z důvodu podobné a překrývající se agendy. Na závěr svého vystoupení ministr vyzval přítomné, aby označili dva hlavní problémy českého zemědělství, které bude řešit se zástupci Evropské komise.

Následovala diskuse s ministrem Výborným a dalšími zástupci Ministerstva zemědělství. Viceprezident AK ČR Bohumil Belada v reakci na určení pouhých dvou problémů k řešení opětovně představil Společnou iniciativu 2025+, v níž nevládní zemědělské a potravinářské organizace shrnuly priority pro budoucnost obou sektorů již na jaře a nyní před parlamentními volbami ji postupně představují jednotlivým politickým stranám. Zmínil také společnou pozici nevládních organizací k návrhu evropského zemědělského rozpočtu a evropské zemědělské politiky po roce 2027. Avizované zjednodušování a snižování byrokratických překážek návrh podle něj neobsahuje a situace se jako v minulosti spíše zhorší. Viceprezident vyzdvihl mimořádnou a širokou shodu nevládních organizací na obou dokumentech.

Viceprezident AK ČR Martin Pýcha mluvil o Strategii pro budoucnost agrárního sektoru, kterou Ministerstvo zemědělství pouze aktualizovalo na základě verze z roku 2016 a chybí ji ambice něco změnit. Agrární komora ČR s dalšími partnery dokument opakovaně veřejně odmítla, protože nebyly přijaty připomínky její, ani profesních svazů. Přesto ministr opakovaně tvrdil, že strategie byla projednána a je na ní shoda. To není podle vedení komory pravda. Dále viceprezident kritizoval způsob, jak jsou právně vymezovány rodinné farmy a pozastavil se nad úvahou financování EU, kde je zemědělský sektor silně podhodnocen, příjmy EU naopak velmi ambiciózní a rozporovat se hned od počátku musí případný souboj národních rozpočtů.

Viceprezident AK ČR Václav Hlaváček vyjádřil obavy kvůli výši národních dotací, kde je v návrhu Ministerstva financí pro příští rok nula, a připomněl, že v zemědělství je nezbytné činnost dlouhodobě plánovat a jakýkoliv politicky nekompetentní zásah stav destabilizuje. Naprosto zásadní téma současnosti pak je zákaz účinných látek a přípravků bez jejich adekvátní náhrady, kde musí EU udělat zásadní revizi svých kroků. Kritizoval také přístup premiéra a vlády ke komunikaci se zemědělci.

Viceprezident AK ČR Leoš Říha hovořil o definici aktivního zemědělce a legislativních krocích Ministerstva zemědělství z poslední doby, jako jsou neustálé a nepředvídatelné změny protierozních pravidel v rámci DZES 5. Dalším tématem byly úlevy na sociálním pojištění pro sezonní pracovníky, které mohou nyní využít ovocnáři a zelináři. Předseda Ovocnářské unie Martin Ludvík a předsedkyně Zelinářské unie Čech a Moravy Monika Nebeská tuto změnu uvítali a poděkovali za ní. Mluvil se o možnosti rozšíření na další sektory s vysokou pracností, jako je například chmelařství.

Vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání Ministerstva zemědělství Petr Jílek otevřel téma týkající se nových povinností v souvislosti s nefinančním reportingem ESG, které se sice bude týkat zemědělců až v příštích letech, ale data od nich již poptávají někteří jejich velcí odběratelé. Dalším tématem bylo evropské nařízení proti odlesňování EUDR, k němuž shrnul informace ředitel pro zahraniční vztahy a fondy EU Potravinářské komory ČR

Jiří Šír. K dalšímu odkladu povinností podle něj nedojde a od 30. prosince letošního roku budou muset například chovatelé skotu při jakémkoliv dodávce jakéhokoliv skotu na jatka dodat referenční číslo, které se vztahuje k odlesnění. Doporučil proto všem přihlášení do testovací verze systému. Zásadním požadavkem AK ČR zde je co nejjednodušší systém s argumentem, že v tomto pohledu patříme mezi země s nejmenším rizikem kácení lesů a opatření přinese jen další zbytečnou administrativní zátěž.

Závěrem jednání představenstvo AK ČR vyzvalo vedení AK ČR, aby vyvolalo jednání s vládou k tématu zemědělského rozpočtu a zemědělské politiky Evropské unie na období 2028 až 2034 na půdě Senátu Parlamentu ČR. Pověřilo také vedení AK ČR, aby jednalo s partnery o masivních protestních akcích na podzim proti výše zmíněným návrhům Evropské komise.

Příští jednání představenstva a dozorčí rady AK ČR se uskuteční 4. září a po něm bude 5. září následovat sněm AK ČR, který se uskuteční v tomto odloženém termínu z důvodu rizika zavlečení slintavky a kulhavky do českých chovů na jaře. Obě jednání proběhnou v areálu České zemědělské univerzity v Praze. Následující sněm bude volební a je naplánován na 21. června 2026 v Olomouci, jednání představenstva a dozorčí rady AK ČR se uskuteční o den dříve.

Úřad AK ČR

<https://www.akcr.cz/txt/informace-ze-zivitelkoveho-jednani-predstavenstva-a-dozorci-rady-ze-dne-22-8-2025>